

Sumathipala Nahimi Senasun Aranya,
Kanduboda, Sri Lanka
31.12.2007

Protože jsem se dozvěděl, že by někoho mohlo zajímat, jak mi to tady chodí, připojuji kratší reflexi "mého" roku 2007, pokusíme se poslat i doprovodné foto. Dále bych také chtěl poděkovat také Vám všem, kteří nás tu podporujete, jak jednotlivcům, tak skupinám: Sukhi hotu - ať jste šťastní!

Leden jsme přivítali v plném meditačním nasazení společně s Lukášem a Veronikou, kteří si sem na měsíc přijeli sednout. Po pozvolném přechodu k již ne tak intenzivní praxi jsme se na přelomu ledna a února se ctihodnými (Pavesa) Kusalou a Sunitou vydali na několik dní navštívit jeden větší klášter patřící k lesní tradici dodržující striktně Vinayu¹. Celé místo na mne velmi zapůsobilo a to nejen tichou, povznesenou ukázněností, či krásou pralesního prostředí - zatím to pro mne bylo jediné místo, kde bych nepotkal občas obtížné komáry, mravence nebo pijavice. Zejména *daval-dána*² měla zvláštní sílu. Mniši s pindapátou³ dorazí do společné jídelny a seřadí se podle seniority. Poté se postupně obchází a vždy si vzájemně vymění jednu lžici jídla, takže nakonec sdílí každý s každým (nehledě na případný pozitivní kammický dopad jste navíc po těch cca 50ti výměnách ušetření promíchávání rýže, karí a ostatních příloh). Také setkání s tamními mnichy byla jak příjemná a působivá, tak přínosná a "má formální praxe" (tj. sezení) šla vcelku úplně sama.

Tento lehký, povznesený pozásedový stav se (překvapivě :)) postupně vytrácel, takže ke konci února jsem už zase "bojoval" - v té době v Kandubodě byla opravdu tropická vedra nadto doprovázená delším suchem. Občas jsem tak prostě mohl jen v leže (ani spát nešlo) cvičit karuná jak se sebou - potem zbroceným, tak s vyschlou a zežloutlou vegetací a ztichlou zvířenou - všichni doslova přibítili k zemi sálajícím bezvětrným dusnem. I tak se ale našly opravdu příjemné chvílky - a to zejména když nám tu přibýly nové posily "od nás": mnišská (ct. Punnaji akka Jan Ondruška) a jogínská (Štěpán Moravec) - ať je jim (Vám?) dobře - oba s Vaší pomocí, a materiální i další podporou - díky za obé. Musím přiznat, že díky občasným večerním setkáním "české vesničky" a přátel (jako David Young, autor knihy „Walking the tightrope – talks with ven. Pemasiri thera“ a další), byla naše kuti pro některé místní medituující jeden čas téměř nechvalně známá. Dalším, co mi dodávalo síl, byl slíbený (ale několikrát odložený) výlet do Anuradhapury a Dambully (známá jeskyněmi se sochy Buddhů) následovaný mým plánovaným přesunem do Salgala Aranyi.

Zmíněná exkurze do ruin nejstaršího královského města proběhla zhruba v polovici března a to pod osobním vedením našeho učitele ct. Pemasiri Mahathery. Díky jeho štědrým podporovatelům jsme mohli jet minibusem v poměrném luxusu a tak nejen shlédnout ale i projít další pozůstatky zdejší dlouhé a bohaté buddhistické historie - rozlehlé vodní nádrže, čétiye⁴, pansaly⁵ plné výrazně barevných soch a nástěnných maleb, a pozůstatky klášterů "kamenného" (tj. místo cihel kamené bloky) stavitelství. To vše se zasvěceným výkladem ct. Pemasiriho. Samotné Anuradhapuře by určitě stálo za to věnovat více než náš necelý den - které město jde opravdu projít za pouhých cca 10 hodin? A tak jsme se byli podívat jen na tamní „nej“. Někteří z nás přiložili i ruku k dílu při obnově jedné z čétiyí - každý den tam dobrovolníci připravují a vynášejí hromady cihel po lešení na kupoli, kde je pak odborníci používají při restauraci. Díky tomu jsem zjistit, jak (ač znatelně odlehčen :)) jsem odvykl šplhání po schodech - sestup na třesoucích se nohách tak byl nečekaným zpestřením v tréninku pozornosti. Pokud zavítáte na SL, určitě Vám doporučuji navštívit nejen Anuradhapuru ale i Dambullu - kam jsme dorazili na sklonku druhého dne a mohli si tak vychutnat nejen umělecké ale i přírodní krásy Srí Lanky při západu slunce.

Vzápětí po návratu jsem (po obdržení povolení (rozuměj informování) a instrukce od našeho učitele) vyklidil kuti a správně mnišsky (tj. jen s mísou a "žebradlem") vyrazil do Salgaly - mé to

¹ disciplínu

² jídlo

³ almužna

⁴ kupulovitá pagoda

⁵ Svatostánek- chrám, či kostel je zde opravdu zavádějící

oblíbené aranyi situaované na úbočí pralesem pokrytého vrchu v kopcovité krajině směrem na Kandy. Instrukce zněla až příliš snadně - "doing nothing" - o to nesnadnější bylo její plnění. A tak jsem se na vrcholku kopce, tu a tam bez vody či elektřiny, nebo obklopen tmou, škvírami vlezlou mlhou a bouřicemi, kuti cloumajícími živly, zkoušel "nic nedělat", jindy zas "nedělat nic". Nu v ostatním čase jsem občas četl - anglická část knihovny "padla", procvičoval si sinhálštinu, učil se recitace a sutty, hojně zametal - listí tu padá pořád, navíc cestičku ke kuti občas přeryjí divoká prasata - a i jinak si užíval prostého života lesního mnicha. Na Vésákha⁶ připadající na začátek května jsem ale z několika důvodů vyrazil do Kandubody - tehdy jsem si myslel, že jen na skok, ale nepředbíhejme.

Tento svátek je na Lance zhruba stejně populární jako v ČR Nový rok - meditující a podporovatelé našeho učitele tak zaplnili většinu kuti a na mě "zbyla" (nebo to bylo tím, že jsem požívačný typ?) jen jogi - kuti = meditační cela. Díky všem ochranným i jiným božstvům a bytostem, co v tom měly prsty. Nemohl jsem dopadnout lépe :) . Místnost snadná k úklidu, a díky betonovému loži, popínavkami stíněné střeše a před vchodem ležící čankamaně⁷ je to jedna z nejpříjemnějších kuti - ve dne chladná (tj. ne rozpálená) v noci vlhá; s komáry a mravenci ve standardním množství. A že jsem později opravdu ocenil, že se mi k různým meditačním a jiným těžkostem nepřidává ještě nepříjemné obydlí.

Květen a začátek června byl ve znamení speciálních dán⁸ ať již zde v Sumathipála Náhimi či jinde (tam a zpět minibusem tentýž den). I jinak jsme si užili více cestování a to při zařizování víz – v okolí Kandubody a pak do Kolomba. Ve zbylém čase jsme se téměř každodenně věnovali studiu Mahá Pirit Poth⁹ a dalších pro sámany¹⁰ základních znalostí – pod velkorysým vedením jednoho ze zdejších mnichů. Jelikož on i ct. Pemasiri ke konci června odlétali do UK, rozhodl jsem se od šestnáctého přejít na intenzivní meditaci. A tak jsem seděl a chodil a všiml si (i to se mi občas podařilo) a občas se „zadřel“ a tak...

...takže nakonec po zhruba dvou měsících mi při interview náš učitel sdělil, že už jsem stejně meditoval příliš dlouho a že se teď mám věnovat přípravě na naše upasampadá¹¹, kterou pro nás připravuje za čtrnáct dní. Nejen já jsem tím byl poměrně překvapen, i když rapidně rostoucí nová síma¹², dávala tušit, že se něco chystá. Místní dělníci se pilně činili na vyhrazeném prostranství, zatímco my čtyři bílí mniši jsme si každých pár dní nacvičovali průběh svěcení a každý dle svých dispozic brousil výslovnost, pozici „na bobku“ či si prostě užíval toho shonu. V den „D“ - vlastně spíš noc „N“ - do centra dorazily posily a to jak sinhálské, tak barmské (na Vinaya¹³ úkony je potřeba určité množství mnichů) – vcelku okolo třiceti přišedších. Po krátkém občerstvení se od cca 22:00 konalo zasvěcení símy – pro mě opravdu silový zážitek zastíněný snad jen tím, co přišlo poté... vše proběhlo hladce, jen ct. Dhammarakhita nás po převzetí nového dasasilu¹⁴ poháněl slovy: „Rychle, rychle, celá Sangha už teď na Vás čeká.“ A tak se tu 29.8.2007 v 1:20 hod. vyloupli dva noví upasampadá mniši: ven. Czech Suníta a ven. Czech Viníta, o nějakou půl hodinu později ven. Macedonia Nandadeva a ven. Spain Santamánasa. Málem bych zapomněl zmínit, že 28.8. brzy ráno se do řad Sanghy jako novic zařadil i ct. Jotiya z JARu – kéž je mu dobře.

Tím začalo i naše první vassa – tříměsíční „období dešťů“ - tradičně by mělo být vyhrazeno jen meditaci – nás ale čekalo studium vinayi. Ayyo¹⁵ ... vždy po týdnu samostudia (a memorování) jsme se dozvěděli, že „Teď máte velmi hrubou představu o XY“ - a to v lepším případě :). My jsme zas opláceli

⁶ Buddhovy narozeniny

⁷ delší pruh země (většinou pískem sypaný nebo vybetonovaný) vyhrazený pro meditaci při kráčení

⁸ obdarování mnichů laiky

⁹ Velká kniha ochranných recitací – tj. Cca 30 populárních sutt apod. Značná část místních mnichů se jí učí nazpaměť než dostanou vyšší ordinaci.

¹⁰ novice

¹¹ vyšší ordinaci

¹² budova pro řešení záležitostí týkajících se upasampadá mnichů

¹³ Viz. poznámka č. 1

¹⁴ 10 etických předsevzetí

¹⁵ povzdechnuti si v sinhálštině :)

našemu instruktorovi (ct. Pemasiri bohužel neumí anglicky) všetečnými, zbytečně podrobnými a leckdy opravdu teoretickými otázkami – kéž je mu dobře! Má praxe mettá tak tomu byla výbornou protiváhou. Navíc jsem opět začal v podstatě každodenně chodit na pindapátu (díky ct. Sunítemu a ct. Santamánasovi za jejich příkladnost) a každý den věnoval čas přepisování několika řečí ct. Pemasiriho věnovaných Karaniya mettá suttě a mettá¹⁶ všeobecně – pokusím se vše během příštího roku upravit do stravitelné podoby. Ke konci října jsme také s loku hamuduru¹⁷ (tj. ct. Pemasirim) navštívili prastarý lesní klášter Arankala a mimo jiné shlédli kamennou kuti arahata Maliyadevy.

Listopad je mezi mnichy ve znamení ceremoniálu Kathina Pinkamma. Laici, kteří pozvali mnichy ke strávení vassa v určitém místě a během celého období je podporovali, po jeho ukončení¹⁸ slavnostně obdarují přítomné bhikkhy. Ve většině klášterů je to opravdová sláva – vše je vysmýčeno a až křiklavě vyzdobeno – davy bílé oděných podporovatelů od nejmenších děcek až po věkem schýlené prababičky přinášejí rozličné dary a potřeby pro mnichy, bohatou a přepestrou dánou počínaje a látkou a róbami (tj. v páli „kathina“- odtud jméno slavnosti) konče. Jelikož se mniši ze spřátelených klášterů většinou vzájemně zvou, my se tak účastnili kathiny nejen zde v Kandubodě, ale na dvou dalších místech - poblíž Balangody a v Kandy. Tam jsme při té příležitosti shlédli Chrám Buddhova zubu a navštívili dva české mnichy sídlící v klášteře Tapovane - ct. Rewatu a ct. Koliteho. Já se z Kandy do Kandubody vydal dříve – ve Wadduvě na nás totiž již čekal s dary z Čech pan Borůvka – opět mnohé díky Vám všem a opravdu velké zásluhy pro něj a jeho známého. O dary jsme se podělili se zdejšími mnichy a meditujícími. A myslím, že zejména cizinci byli opravdu potěšeni něčekaným zpestřením zdejší chutné, ale po čase monotónní stravy (těžko najdete den bez rýže, banánu a kokosu) – tolik ke sdílení :). Sukhi hotu!

Jakmile nám skončilo vassa (naše bylo posunuté až do konce listopadu) „rozprchlí jsme se do čtyř světových stran“ - já vyrazil směrem severovýchodním do Salgala aranyi – tentokrát jen „na skok“ než přijede Honza „Jansen“ Šťovíček (v půli prosince). Pobyt jsem věnoval revizi mé i tak chabé sinhálštiny, praktikování mettá při všech činnostech a doufal, že mě tamní příznivé podmínky zbaví asi měsíc se táhnoucích kožních obtíží. Moje cvičení (jak jazyka tak dhammy) mi otevřela nové obzory a i tělo se „dalo do kupy“ - ať již to bylo klimatem, vodou, či větší fyzickou aktivitou (Metám s mettá. Mettá smetám. Metám s mettá. Metá smetám...).

Víc už toho mnoho nezbyvá. Dorazil nám sem nový adept na ordinaci – po prvotních peripetijích – a to nejen kvůli vízům – je „vše“ snad na dobré cestě. A přivezl nám další dary – tedy hlavně mě – všem (jím počínaje) vřelé díky, ať se vám to co nejdříve vrátí (nejen na dětech :). Jelikož dnes končí starý rok, přeji také mnoho štěstí do toho nového – kéž jej můžete zahájit zásedem, stejně jako my.

Sukhi hotu, nibbána paččajā hotu, ať je vaše cesta samsárou ta rychlá a snadná.

Váš v dhammē
bhikkhu Vinīta

P.S.: Jde opravdu jen o velmi zevrubnou reflexi – to hlavní tj. denní rytmus zasvěcený praxi - se těžko sděluje, takže kdo chce mít trochu lepší představu o mnišství zde, ať zkusí mou oblíbenou knihu „Mnich ...“ od Lukáše Marvana.

V návaznosti na diskusi o humoru v Tipitace s některými z vás připojuji překlad krátké suttý. Překlad je hodně volný – čerpal jsem hlavně z anglických překladů a to jak z 1990 - reprintu PTS Oxford, tak z Wisdom „Bhikkhu Bodhi“ Samyutta Nikáyi.

Těžko se činí (Dukkaram)

Co že se příteli Sáriputto těžko činí v této Dhammavinaye?
Opravdu těžko se příteli odchází z domova do bezdomoví, v této Dhammavinaye.

¹⁶ milující laskavost či dobrotivost

¹⁷ „velký mnich“ tj. představený kláštera

¹⁸ spadajícímu na přelom října a listopadu

Namo tassa bhagavato arahato sammá sambuddhassa

A co ještě příteli se těžko činí pro toho, kdo odešel z domova do bezdomoví?

Opravdu těžko příteli nachází (v tom) potěšení ten, kdo odešel z domova do bezdomoví.

A co ještě příteli Sáriputto se těžko činí pro toho, kdo je potěšen?

Vskutku těžké je příteli pro toho, co je potěšen, praktikovat opravdu v souladu s Dhammou.

A za jak dlouho příteli ten, kdo praktikuje opravdu v souladu s Dhammou, se stane hodným¹⁹?

Ne za dlouhou příteli²⁰.

Samyutta Nikáya, Saláyatana vagga, Jambukhádaka vagga (SN 38.16)

¹⁹ tj. arahatem

²⁰ Zde komentář uvádí: instruován večer do rána je svoboden, instruován ráno do večera je svoboden.